

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foaie socială-culturală.
Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

+ CORIOLAN BREDICEANU

deputatul cercului Oravița.

Hasardul sorții a voit extreme. Duminecă la amezăzi clopotele din întreagă Valea Carașului vestiau, trăgănat și jalnic, cum parcă nicidecum n'au sunat mai jalnic, moartea vrednicului nostru deputat **Coriolan Brediceanu**.

S'a stins o viață neatinsă de betesugurile vremilor, o viață pilduită prin zbuțimul îndreptătorului de moravuri. Din orînduirea neînțeleasă a firii s'a desprins pe neașteptate o vijelie a sorții, care a doborât la pămînt: pe cel mai izbutit gorun din codrul Bănățenilor. Dintr'o sămîntă bună din Oltenia, ce pe vremuri a fost aruncată de vînturi în modestul sat Boldur, a răsărit acest gorun falnic, cu puternicele sale crengi ocrotitoare pentru cei însetați după dreptate.

Blînd și milostiv, democrat fără seamăn, Brediceanu nostru a ramas neatins de înfumurarea ce și-a sfredelit un culcuș, destul de nenatural, și în societatea Bănățenilor. Trecînd odată prin piața Lugojuului, mîncînd dintr'o franzelă cu cîrnați, o biată laeață, luîndu-se după el, l-a oprit în drum cu rugămîntea: „Doimnule Brediceanu, ia-mi și mie o lobeniță!...”

Altădată făcîndu-i-se milă de niște Ardeleni, erau doi șofieri istoviți de greul vieții, povestește un trecător, cum a luat „împrumut” 10 fl. și i-a dat Ardelenilor, să aibă ce trimite acasă. Despre marele lui suflet s'ar putea scrie mult. Biografia lui ar conține multă putere educativă pentru cei remași în viață.

Din vorba lui dogorea iubirea de oameni. Și eu, scrietorul acestor rînduri, l-am auzit cuvîntînd, și aici în cercul său electoral, și în congregație, și în Sinodul eparhial, dar mai adînc m'a impresionat, și nu voi uita nicidecum, cum la o întrunire a învățătorilor a zis îndurerat (în Casina rom. din Lugoju): Să știți, fraților, că îndatinarea noastră, a Românilor, de a „zgîraia” pe toți ai noștri, nu duce la bine... Această dojană părintească m'a făcut să meditez și asupra freamătului de șoapte, ce caracterizează uneori neastîmpărul pesimiștilor, constatînd ca o scădere omenească și de *Mirza Schaffy*, care a zis pe vremea lui, că *cine vrea să fie lăudat pentru virtutea lui, acela să nu-și caute locul aici pe pămînt...*

Nesfîrșitul șir de telegrame de condoleanțe, sosite din toate părțile locuite de Români, șiroaiele de lacrimi vărsate pe cosciugul acestui neîntrecut Bănățean, de cele vr'o 5—6 mii participanți la înmormîntare, vădesc proslăvirea omenei.

Brediceanu nu și-a adunat comori pe pămînt, comori pe cari le pot roade molile; nobilul său avînt sufletesc n'a fost zăvorît de lacomia după monetă. A adunat însă comori, aducătoare de belșug, pentru instituțiile pe cari le-a servit cu abnegație, pentru concetățenii săi, români și neromâni. Pasagiile puternice din discursul funebru al eminentului orator adv. Dr. Iosif Haus încă dovedesc acesta. „Pe un conducător l-a lovit moartea, și noi sintem acum cu unul mai puțin! Nu cu unul, nu cu cifra, ci cu unul care a fost întreg și deplin. Unul, pe care *providența îl trimite națiunilor*, neamurilor, confesiunilor, claselor și corporațiilor, ca întrunind în sine virtutea și inima sutelor, să expieze greșalele și slăbiciunile masselor, și dacă e delipsă... chiar și crucea martirului pentru mii... E foarte aspră inima omenească. Cîtă căldură, cîtă bunătate, cîtă jertfă se reclamă ca din această asprime a inimei să putem stoarce schinteia dragostei.

Tie ți-a fost aceasta dat, scump defunct. Căci ai iubit pe semenii tăi în accepția lui Dumnezeu și a fiului său restignit pe cruce. Ai dat din spiritul tău, ai dat din banul tău spre a ușura lipsuri, dureri și suferințe; ai zvîntat lacrimile obidiților... eată care a fost luxul tău! Ai fost soldatul luptător al obștei. Ai luptat însuflețit, cu vizir deschis, și — desinteresat. Ai fost ostașul dreptății! Dreptatea ai căutat-o pe căile ei spinoase... Eată cum l-au caracterizat și străinii prin graiul unui neromân, iubitor de dreptate ca și Românul Brediceanu.

Toți oratorii l-au parentat care din care mai nimerit. Toți au vorbit frumos și cu o pătrundere înduioșătoare, dar, vorba unuia da lîngă mine: „Păcat că n'a vorbit și Taica Brediceanu”.

Buciumul Banatului — de acum nu va mai suna! Remine, deci, ca geniul lui Brediceanu, care va pluti vecinic asupra Banatului nostru, să ne îndrepte gîndurile și simțirile. Amin!

Biserica românească.

Starea bisericeii orientale românești de azi nu e singură, nu e izolată, în marea extinsă a bisericilor orientale. Așa se află ea în toate țările, pe unde figurează ca biserica statului: în Grecia, în Bulgaria, în Rusia. Dar în aceeași stare se află nu numai în timpul de față, ci decind o cunoaște istoria ca atare, decind a încetat a mai avea vr'o legătură bisericească ori culturală cu apusul. Două mari rele bintue în biserica orientală: formalismul, sau ceremonialismul sec, și materialismul — îngrozitor. În timpul din urmă se ivește ici-colo și un al treilea rău și mai mare: necredința, raționalismul pur, influința protestantismului.

Astfel văzind noi starea deplorabilă a bisericilor noastre, se naște întrebarea: cum, prin ce mijloace s'ar putea schimba aceste stări? Și aici vrem să ne supunem noi părerea, cum am zis și în articolul precedent, în afară de orice tendință, decit numai în scopul discutării adevărului. Poate veni altul, care tot așa să-și spună părerea sa, contrară celei profesate de noi, dar cu aceeași libertate, cu care noi ne spunem părerea noastră.

Părerea noastră este, că în biserica orientală, așa cum se află ea astăzi, niciodată nu se va ajunge la stări mai îmbucurătoare. *Dovadă e istoria* alor aproape o mie de ani și observările cu totul identice, ce le putem face la bisericile diferitelor țări. Nu, pentru că s'a dovedit neputincioasă a se ridica la o viață mai înaltă, mai sănătoasă. Viața bisericească nu se poate contempla, decit în strinsă legătură cu celelalte ramuri ale vieții culturale la un popor; cu aceasta am zis chiar ceva ce îi lipsește orientului, și ce ar trebui să-și câștige, firește nu din India ori din China, ci din Apus. Ear dacă Orientul vrea să fie părtaș culturii apusene, trebuie să reia earăși legătura și relațiile de odinioară pe terenul bisericesc, ca să fie armonie și unitate în diferitele ramuri ale avintului cultural-bisericesc, de care e vorba.

La concluzia aceasta au ajuns cei mai mulți scriitori apusenii, cari s'au ocupat de chestia bisericeii orientale; chiar și răsăriteni, cum au fost la Ruși *Soloviev*, *Golubinski*, *Glubokovski*, *Sourov* și alții.

Astfel a venit și vine pe tapet și la noi

Românii chestia unirii tuturor Românilor cu biserica Romei. Vederea asta a condus pe strămoșii noștri, acum 200 ani, și nădejdea nu i-a înșelat: unirea a devenit începutul unui avânt de cultură națională, nu numai la noi cei din Ungaria, ci și la cei din Regat. Și începând din timpurile cele mai vechi până azi, chestia unirei bisericilor românești niciodată nu a încetat a fi actuală; tot așa și unirea Românilor cu biserica Romei a avut pururea părținitorii, chiar și între greco-orientali. Nu demult a apărut o broșură în care se dovedește că între doctrinele bisericeii catolice și a celei orientale nu există deosebire specifică, ci numai graduală. (V. Pop, *Chestia Unirei bisericilor*, Timișoara, 1908). În România există azi o seamă de oameni, cari nici nu se mai feresc să discute pe tema aceasta, privind chiar cu simpatie chestia unirei. Dovadă mai multe apariții literare. Contrarii lor zic că am avea de lucru cu învrăjbirii de interese particulare, dela Academie, din valurile politice. După părerea noastră însă, departe de orice învrăjbirii particulare, se pot susține în favorul unirii următoarele.

1. Biserica adevărată a lui Christos, a veacurilor celor dintâi ale creștinismului, se dovedește a fi biserica Romei. Asta se vede nu numai din doctrina ei, exprimată în cărțile noastre liturgice, ci și la instituțiile ei canonice. Autorii greco-orientali și protestanți recunosc, că papa a fost considerat totdeauna de cap al bisericeii în Orient, până la Fotie, resp. Mih. Cerular. Chiar și Fotie l-a recunoscut la început, și numai după aceea s'a rupt de el. Încit pentru lucruri, cari nu se țin de esența bisericeii, și a doctrinei creștinești, biserica Romei nu-și vindecă drept de exclusivitate.

2. Biserica Romei, adică cea unită, e biserica veche românească. Ce privește stările dinainte de an. 1053, o dovedește mai nou profesorul de istorie dela facult. teol. din București, dl Nic. Dobrescu, în prelegerile sale ținute la Valenii-de-munte. Ear cumcă la 1700 toți Românii din Ardeal ne-am unit, și numai după aceea ne-au învrăjbit Sirbii și Grecii, e lucru știut. Așadară am ținea numai cu adevărat pelingă biserica noastră străveche, pelingă biserica strămoșilor noștri, dacă am îmbrățișa biserica unită.

3. Biserica unită se dovedește pentru

noi Românii din statul Ungar, de adevărată bisericeii națională în senzul acela, că ea are mai multă garanță de a-și păstra caracterul românesc, decit cea neunită. Nu vorbesc dela mine, ci reproduc gândurile altora. „Organizarea bisericeii ortodoxe maghiare — se scria nu demult în „*Neamul Românesc*“ — e o dovadă neîndoieinică, că ni-se pregătește o lovitură pe terenul bisericesc. E numai chestie de timp până la introducerea limbei oficiale și în bisericile noastre“ („Cu privire la starea noastră“, N. R. Nr. 134 — 1908). Da, pentru că în biserica orientală nu este o putere mai înaltă, decit a episcopilor naționali. Pecind la uniți așa ceva e eschis. Cît au umblat Rutenii să introducă în mod legal liturghia maghiară în biserica lor gr. cat., Roma însă nu lasă. Avem garanță și despre aceea, că Roma până atunci nu va îngădui așa numita autonomie a catolicilor maghiari din patrie, până nu vor absta dela planul de a ne cuprinde și pe noi în acel organism de autonomie.

Acestea sînt argumentele speciale, cari se pot aduce în favorul unirii.

Ca să se poată întimpla însă ceva concret în privința aceasta, se cer încă multe lucruri. Trebuie să încete ura, ce în genere se arată încă față de biserica Romei. În mare parte singură ura de sute de ani a nutrit și nutrește dezbinarea. E caracteristică o însemnare, făcută de un călugăr de pe muntele Atos, autor al notițelor din Pidalionul Grecilor: Latinii (adecă biserica latino-catolică) sînt eretici, pentru că Grecii îi urăsc pe ei... Ar trebui să încete mai departe o mulțime de preocupări, acuze neyrednice, cum sînt: cosmopolitismul bisericeii catolice, ultramontanismul. Se zice, că biserica catolică este cosmopolită și vrăjmașă Românilor. Ce mare neadevăr! Cum poate fi biserica lui Christos vrăjmașă unui popor? Românilor numai bine le-a făcut. Cîte parale au dat papii voievozilor români, cînd luptau cu Turcii? Au nu papa a numit pe Ștefan cel mare atletul lui Christos? Dar renașterea literilor române nu se datorește lui Petru Maior, lui Micul, lui Șincai, învățăceii colegiului de Propaganda Fide? Citesc în „*Voința Națională*“ un interesant articol, în care se arată, că biserica neunită din Regat a fost slavonă, grecească, și nu a devenit românească decit de silă. Lucrul acesta însă nu se poate zice de biserica ro-

FOILETON.

Dreptul de a ucide.

La Puteaux, înfloritorul orășel de lingă Paris, s'a întimplat nu demult o tragedie unică în felul ei, și atit de groaznică, cît pare a fi de necrezut. Anume: trăia acolo, în mare sărăcie, mehanicul (mașinistul) Alfons Baudin cu soția sa Maria, care de ani de zile era bolnavă pe moarte și suferia dureri cumplite. Biata femeie nu numai că era totul neputincioasă, așa că nu putea purta niciun grija bărbatului său, ci vedea și aceea, că cu nenorocirea ei, cu medicii și leacurii se cheltuia tot ce câștiga soțul ei cu lucrul minilor sale. Din zi în zi le mergea tot mai rău, sărăcia îi cuprindea tot mai mult. Chinuită de morb, și chinuită de neceaz, sermana ajunse până acolo în desperare, că într'o zi își rugă bărbatul să o ucidă el cu minile sale, și să-și curme astfel suferința. El nicî n'a voit să audă de asta, ci răbda tăcut; amărit și desgustat, nu mai era însă muncitorul harnic de demult, ci începea a-și neglija meseria și a se da beției.

Deunăzi, apucată earăși de dureri mari, omul a voit să alerge la medic. Dar ea nu l-a lăsat, ci cu lacrimi în ochi l-a rugat, întingindu-și brațele slăbite către el, l-a rugat dinnou, să-și ia viața. „La ce să-mi lungesc suferința, striga după dînsul. Dacă î-e milă de mine, ucide-mă și mă mintuește,

ucide-mă, ucide-mă!“ ... Omul s'a oprit în prag; văzînd-o așa, țipînd mai chinuită și mai desperată decit oricînd, el stă un pic; privirea îi cade pe revolver, îl ia și-l descarcă spre dînsa. La moment a fost moartă. În casă s'a făcut tăcere. Acum a nteles ce a făcut. A tras ușa, și s'a dus drept la poliție, predîndu-se să-l închidă. A spus cum s'a întimplat, cu glas încet, avînd ochii pironiți în pămînt, tremurînd mereu. „Nu știu ce mi-a fost; ea m'a rugat desnădăjduită; m'a cuprins ceva, ca o milă zguduitoare, sau ce a fost, nu știu; casa s'a nvrîtit cu mine; apoi, am puscat... Duceți-mă!“

Judecătoria va avea să condamne pe bietul mehanic ca pe un ucigaș. Ucigaș? Da, și încă din cei mai grozavi, căci și-a omorît soția, pe care avea să o apere și să o scutiască între toate împrejurările vieții. Totuși, parecă nu ne vine să numărăm pe acest vinovat în șirul acelor neoaameni îngrozitori, care stăpîniți de un duh rău, cu scop ticălos își ridică mina ca să răpiască viața deaproapelui lor. Pentru soția lui, viața demult a nctat să fie altceva decit suferință; lace să se lungiască starea aceasta?

Avut-a el drept să o ucidă, de milă, cînd a știut-o perdată pentru viață și cînd ea însăși, de atiteaori l-a rugat să-și pună capăt suferințelor? Mîntea să n'ndoe, și îi e greu a găsi respuns care să o mulțumească pe deplin. Nu e destulă osîndă pe nenorocitul acela mizeria care l-a dus așa

departe, ca să-și omoare nevasta, de milă? Cît va trăi, el nu va putea uita ce a făcut.

Foaia „*Le Matin*“ (dimineața) din Paris a rugat pe mai mulți învățați să-și spună părerea despre cazul acesta:

Profesorul Landouzy, decanul facultății de medicină dela universitatea din Paris, medic și sugetător renumit, scrie: Mehanicul Baudin s'a lăsat răpit de milă până la nebulie. El și până atunci a văzut suferința soției sale, și ea nu în ziua aceea l-a rugat mai întăi la fapta aceea teribilă. Cît timp a fost normal (cităv), el a suferit alături de ea, fără să gîndiască vr'odată să-și facă voia. Odată, însă, nu s'a mai putut stăpîni, mila l-a luat mîntea. Noi îl compătîmim, dar ceiace el a făcut, nu putem compara cu procedura medicului, care din convingere, bazată pe știința sa, alină durerile unei lungi lupte cu moartea, unei agonii chinuitoare. Bărbatul acesta însă a săvârșit o faptă criminală, căci nime n'are dreptul să ia viața altui om.

Di Séré de Rivières, fost viceprezident al primului tribunal din Paris, a zis următoarele: în jurisprudență (știința despre drept) totdeauna se dă loc la discuție; aci însă, că este oare condamabil un bărbat care își ucide soția, ca să o scape de suferințe mari și incurabile, nu încapă îndoială. Orce omor, comis cu voință, este o crimă.

Motivele ce au determinat voința de a ucide,

mănească unită" (a se vedea: scrisori Vieneze în „Românul Literar“, Iunie, 1908). Însfîșit — ceiace e de mare însemnătate — ar trebui să se arate și la noi în practică, ceiace teoretice se susține: că biserica unită română e superioară celei neunită; că dispune de puterea bisericești adevărate; că e în legătură cu izvoarele de cultură și viață bisericească ale Apusului. Ar trebui însă, ca și preoțimea unită să fie corespunzătoare creșterii, chemării sale; să aibă mai mult efect în viața practică a poporului, căci „din fructele lor îi veți cunoaște pe ei, zice sf. Scriptură. În timpul de față însă, putem zice, că preoțimea unită tot așa de slab corespunde misiunii sale bisericești, ca și cea neunită, și că în multe privințe, biserica gr. or. stă mai bine ca cea gr. cat., și asta nu e numai din vina împrejurărilor...

Toate acestea ar fi argumente în favorul unirei, resp. în favorul *contopirii celor 2 biserici românești*.

Dacă s'ar întâmpla aceasta, am avea o *biserică românească* puternică, reunită, conștie de chemerea sa; o maică binefăcătoare a poporului românesc! Acestea le-am scris, din convingerea noastră. Cine știe alte mijloace, prin care s'ar putea ajuta cauza bisericești românești, ori cine are ceva de observat la cele spuse de noi aici, să-și spună părerea, cu dragoste și așteptăm.

Eu însă prin cele susarătate — salvavi animam meam. **Dr. Nicolae O. Brînzeu.**

IGIENĂ.

— Desore alimentațiune —

de

Dr. Gheorghe Crăniceanu.

XII.

Peștele vine adeseori stricat în comerț, și consiliile de igienă trebuie să aibă cea mai mare grijă pentru a fi confiscat, deaceia pe post, mai cu seamă la început, să se inspecteze băcăniile de medici în drept, ca să nu se vinze pește stricat, căci țărâna săracă încomodează și la aceasta, pe motiv că e mai eficient. Tot asemenea se poate întâmpla și vara cu peștele proaspăt, fiind pentru transporturi mai îndepărtate nu se iau măsuri de a fi pus în ghiță.

Peștele prea sărat, ca și maslinele, și alte materii escitante, de care se face abuz la noi, mai cu seamă de cel cu stare, poate cauza adeseori boale de stomac. Fier sau fript pe cărbuni, dă o carne mai moale, mai digestibilă și gustoasă, decît

nu schimbă nimic din punct de vedere al responsabilității. În cazul acesta, jurații vor avea drept să judece cu milă pe acest nefericit. Dar să avem ca principiu: cît timp licărește încă acel lămpaș al vieții, de care pomenește poveștile noastre, să nu-l stingem; nu, nici de milă. Suferința este de lipsă pentru omenime; ea deșteaptă în oameni cimentul nobil al îndurării și al solidarității cari dau un farmec duios vieții noastre.

Profesorul Bergseu, excelentul filosof dela universitatea din Paris, zice: Un drept de a ucide nu poate fi. Nime, între niciun fel de împrejurări nu-î îndreptățit să facă el ce ar avea de împlinit moartea. Deciteori ne dorim moartea în necaz, în desperare. Nime nu-î chemat s'o aducă. Toată compătimirea mea pentru vinovatul acesta, care orcum, rămîne înaintea mea un ucigaș.

Profesorul Bergseu a citat apoi pe marele filosof *Kant*, acesta amintește cazul unui mașinist, care a căzut sub roțile locomotivei, de unde nu-l puteau scoate. Era stăgietor să-l auzi cum se ruga de cei ce erau în jurul lui, să-l ucidă. În cazul acesta, un medic se putea decide să intervină, cu unul însă nu ma-și fi putut apropia de el.

Vedem deci, cum trei savanți cu rost unanim anunță, că nimeni n'are dreptul de a ucide; nici măcar din milă, nu. Și greu păcat comite cine tinde la nimicirea unei vieți.

N.

cum este cînd se mîncă crud, ceiace mulți o fac, deși numai la popoarele primitive se poate vedea o asemenea hrînire. Sardelele, țirii, icrele, se consumă cum sînt, sau ca sălătă; cele dintîi au o carne fragedă dela natură, și sînd totdeauna în olei, nu se usucă niciodată. Între bolnavii de stomac vor fi destul, cari au făcut excese în mîncarea de țiri și icre sărate etc.

În ale brînzei, untului, laptelui etc. Românii sînt destul de meșteri. Nu mă pot împăca însă cu brînză făcută din laptele, din care s'a ales smîntina, care brînză presărată și cu negrușcă (semînța de cernușcă) are aspectul unei bucăți de varî fără ochiuri, fără grăsimi, adeseori prea sărată și iute.

Telemea (brînză de puțină, brînză bulgărească) se face din laptele din care s'a scos untul.

Brînză de vacă poate avea un gust și miros plăcut în cazul cînd gospodina n'a știut, sau a fost prea lenoasă, să spele bine oalele de lapte (cu apă feartă și cu cernușcă) și să le usuce. Untul topit de asemenea se face iute, dacă nu sînt curate vasele prin care a trecut.

Se mai strică (rîncezește) untul de lemn ca și slîcina, cînd aduc turburări consumătorilor cari din spirit de economie nu evită. Românul zice: „i-s'a întors“ (aplecat) de vre-o mîncare, și îl trage pe mîni și pe corp cu usturoi ca să-l treacă deranjarea de stomac. Usturoiul este și un mijloc preventiv pentru acest soi de îmbolnăvire, deaceia îl mîncă mulți cu slîcină.

Economie.

Țesălatul vitelor.

Prin țesălat curățim pelea vitelor de necurătenii. Toate animalele au trebuință să fie ținute curate, cu deosebire calul, boul și vaca. Nu se poate tăgădui, că îngrijirile face părul vitel frumos și distins. Prin curățenie facem un cal frumos. Curățenia, prin îngrijiri zilnice, înleznește circulația în toate părțile, duce sîngele la suprafață și la extremități, promovează nutriția, crește energia mușchilor, țaria fibrelor și dă elasticitate plămînilor. Un lucru mic ca țesălatul aduce foloase mari. Fără țesălat, părul nu se mai acoperă cu materia unsuroasă care îl face să străluciască ochilor.

Țesălatul, ca mijloc de curățenie, e pentru vite o trebuință simțită; ele singure, în stare de libertate, caută să se curățe. Vitele cînd sînt la pășune se folosesc de atingerea unei pietre, arbore, un riu etc. pentru a se freca, a se spăla sau a se tăvăli pe pămînt, și prin aceasta a-și curăți pelea.

În fiecare dimineață să curățim baliga lipită de părul vitelor bovine, apoi să țesălam și să periam diferitele părți ale corpului. Boii țesălați transpiră mai bine, au încheeturile mai mlădioase și lucrează mai mult, fiind și hrăniți bine. Laptele vacilor țesălate e de calitate mai bună.

E de obicei să se țesale în fiecare zi vacile de lapte hrănite la grajd. Numai decît cunoaștem laptele dela vacile țesălate. Din laptele vacilor care dorm pe gunoi simțim un gust neplăcut în cerul gurii. Dacă în multe cazuri neglijăm a țesale vacile, care, cu toate acestea, lor le e foarte folositor, nu trebuie să uităm aceasta pentru vitele puse la îngrișare; ele trebuie țesălate și periate cu atîta îngrijire ca și caii. Negrijit, ajutînd digestiunea, țesălatul e foarte favorabil producerii carnei.

(ECONOMIA).

CRONICA.

Dela înmormîntarea lui Brediceanu, din Lugoj, au sosit la Oravița deputații dietali: *Dr. Vasile Lucaciu*, *Dr. Alexandru Vaida-Voevod* și *Dr. Aurel Vlad*.

Candidatul de preot *Iosif Caragea* (Racașdia) cu d-șoara *Ana Vuia* (Ticvaniul-mare) fidanțați. Multe felicitări!

Ajutorul de conducător al cărții funduare, dl *Iosif Crenianu* cu vîd. *Maria Zeitz* cununăți! Sincere felicitări!

Foile din Germania critică detot aspru piesa lui Brodi „Învățătoarea“ ce a fost reprezentată maideună și la Berlin. „Drapelul“ ne arată cu degetul cum noi am lăudat-o greșit. „Neamul Românesc“ încă a fost de o părere cu noi. „Drapelul“ însă abia acum, după ce a citit „Frankfurter Zeitung“, etc. își spune părerea.

Pentru linia nouă a căii ferate Oravița—Recița, s'a stabilit următorul plan de circulație: Din Oravița pleacă la 1 oră și 30 min. noaptea, la 11 ore și 15 min. dim. și la 3 ore și 6 min. după amiază. Sosește la Oravița la 7 ore și 31 min. dimineața, la 2 ore 8 min. după amiază, și la 8 ore 55 min. seara. Calea de 91 Km. între Oravița—Recița se va face în 5 ore. Pentru unele îndreptări ce a găsit comisia de necesar a se mai face, circulația regulată s'a amînat pe vr'o zece zile.

Luni seara petrecere cu joc a măestrilor rom. în ospătăria *Iosif Nedici* din Oravița-rom. — Chorul rom. ort. din *Greovaș* concertază mine, Duminecă seara, în sala dlui *Cornel Anca*.

— Concert și petrecerea cu joc a chorului din *Gerliște* se va ținea Luni. — Reuniunea de citire și cîntări din *Coștei* concertază în Dumineca lăsatului de brînză, la 8/21 Februar, în *Vrani*.

D-șoara *Cornelia Moldovanu*, fica învățătorului din Arad, cu *Dr. Lazar Jacob* logodită! Felicitări!

Dare de seamă și mulțumită publică.

Balul pompierilor din localitate a reușit, ca și în alți ani, foarte bine, rezultînd un beneficiu net de 336 cor. 48 fil. Au suprasolvit:

Văd. *Iuliana Bibel* 20 cor.; *Gustav Tavi*, *E Gerubel*, *R. Bähr*, *I. Bibel*, *Iuliu Bauer* și *Fr. Hulesch* cîte 10 cor.; *Fr. Incze* 8 cor.; *I. Bellmond*, *E. Péter*, *R. Goldstein*, *H. Spärger*, banca „Oraviciana“, banca „Comercială și Industrială“, *Dr. I. Nedelcu*, *G. Knoblauch*, *Cornel Révay*, *Barna Balajthy*, *Gh. Ivaskovics* cîte 4 cor.; *Carol Fekete*, *Ig. Feldmann*, *Dr. Mihai Grosianu* și *Felix Weisz* cîte 3 cor.; *Fr. Krinitzky* 2 cor. 40 fil.; *C. Becker*, *I. Seydl*, *E. Berger*, *Ștdfan Guthy*, *I. Regner*, *C. Kanz*, *G. Rupp*, *P. Koncz*, *I. Werler*, *V. Eiszzele*, *N. Urban*, *Dr. M. Fehér*, *A. Mann*, *R. Cucu*, *A. Franz*, *T. Binder*, *V. Moser*, *I. Glaser*, *B. Csongár*, *P. Fitz*, *N. N.*, *I. Hilebrand*, *I. Bedóházy*, *I. Velcean*, *D. Boitor*, *I. Löbl*, *C. Fitz*, *Const. Lazar*, *I. Fischer*, *Dr. Gh. Anca*, *N. Tribus* și vîd. *Schwager* cîte 2 cor.; *Ig. Spieler*, *Sofia Baias*, *C. Kanz*, *N. A. Pocean*, *G. Ridl*, *I. Fometescu*, *V. Marginean*, *W. Reif*, *H. Apornik*, *K. Sebeștyén*, *N. Benes*, *E. Kokesch*, d-ra *I. Bogdan*, d-na *N. Angster*, *L. Buschner*, *V. Földes*, d-na *R. Kállai*, *I. Neda*, *I. Steliga*, *P. Braun*, *S. Spitzer*, d-na *R. Bauer*, *L. Duma*, *I. Grau*, *I. Weisz*, *I. Wehry*, *I. Medy*, *I. Nedici*, *Leo Reich*, *B. Hirsch*, *Gh. Bogdan*, *Al. Tock*, d-na *T. Widalsky*, *I. Kekl*, *Șt. Lamos*, *V. Badendoj*, *C. Bernaz*, *N. Obitz*, *K. Hilebrand*, *E. Eihelberger*, *I. Lackner*, *I. Kell*, *C. Lackner*, *V. Grau*, *R. Dunst*, vîd. *Mateserian*, *N. Domonkos*, *I. Schmidt*, *Dr. Nettl*, *Fr. Tismonar*, *I. Lang*, *I. Falca*, *N. Reichl* cîte 1 cor.; *Gh. Pipelea*, *I. Sulia Brea*, *R. Dvorsak*, *N. Bohl*, *I. Gradoiski* cîte 60 fileri.

Înainte de începerea balului au fost reprezentate piesele „Senzul al șaselea“ și „Cine își ascunde fata“. Amîndouă piesele au fost predate bine. Li-se cuvine laută diletanților. Doamna *Simovits W.* a jucat foarte bine pe soția argășitorului *Herold*, stîrnind aplauze frenetice. D-șoara *T. Kausitz* a interpretat foarte nimerit și dragălaș pe modista „*Pepi Schöneger*“, totastfel și rolul mic al camerierei „*Ana*“ pe care l-a predat d-șoara *H. Fischer*.

În rolurile domnilor au escalat dd. *D. Simovits* („*Herold*“), *N. Müller* („*Weber*“) și *Milletits* (camerierul).

În a doua piesă încă au plăcut mult d-șoarele *H. Fischer* și *T. Kausitz* (surorile „*Lola*“ și „*Elsa*“ de *Giese*). D-na *Simovits* (d-na consilieră) încă a fost foarte bine, ear d-nul *Simovits* (consilier) a mulțumit prin jocul său comic pe rizătorii. D-nul *Jurcovits jun.* s'a dovedit de un diletant rutinat. Totastfel și d-nul *Kautzner* cari și-au făcut bine rolurile.

Pestetot amîndouă piesele au succes foarte bine. Regisorul a fost d-nul *Otto Geiswinkler*. Presidiul îi mulțumește și pe această cale, atît d-sale, cît și celorlalți stimați diletanți și diletante pentru osteneala și bunăvoința depusă intru promovarea și pe acest teren al intereselor cocietății noastre.

Presidiul

Societății pompierilor voluntari din Oravița.

Editor-proprietar: **Gheorghe Jianu.**

Redactor responsabil: **Alexandru Purgariu.**

